

dette ikke er i logisk Konsekvens af, hvad der har fundet Sted ved Valgene, ogsaa ved Valgmandsvalgene til Landstinget.

Det siges, at man ved en Taktik som denne taber sin Selvstændighed. Jeg mener det ikke. Netop fordi vi have bevaret vor Selvstændighed baade til den ene og den anden Side, have vi haft Frihed til at vise, hvad vi i Fremtiden ønske. Selvstændighed og navnlig Brugen af Selvstændigheden kan opfattes paa mange forskellige Maader. Man kan bruge Selvstændigheden til at isolere sig, opstille Krav, om hvilke man paa Forhaand kan sige, at man vil komme til at staa ene og dermed selvstændigt med alle imod sig. Denne Form for Selvstændighed kan være klog, men den er betinget af to Ting, enten af, at man i sig selv er tilstrækkelig stærk til at gennemføre det, man ønsker gennemført, eller i hvert Fald tilstrækkelig stærk til at forhindre, at noget andet bliver gennemført. Men det forekommer mig, at naar man mangler begge disse to Betingelser, er det en politisk uklog og farlig Maade at hævde sin Selvstændighed paa. Selvstændigheden bliver efter min Mening ikke ringere, men anvendes bedre, dersom man bruger den til at samarbejde om de Sager, om hvilke der er Mulighed for at komme til Forstaaelse og til at samarbejde med de Partier, uden hvis Medvirkning i Virkeligheden intet kan gennemføres, og uden hvis Medvirkning i det lange Løb i hvert Fald heller ikke noget kan forhindres.

Ud fra disse almindelige Betragtninger gaa vi fra vor Side til Arbejdet i den indevarende Rigsdagssamling. Vi ville gerne yde vort Bidrag til, hvad der politisk set er det letteste, en Ophjælpning af vore Finanser, og vi ønske at deltage i Arbejdet om den kirkelige Reformlovgivning, som den højtærede Konseilspræsident har bebudet vil komme. Vi ville ligeledes støtte Bestræbelser for at komme til en retfærdigere Valgkredsordning; men hermed vil jeg ikke have udtalt noget om min og mine Meningsfællers endelige Stilling til en almindelig Forfatningsreform. Der har fra forskellige Sider indenfor Højre, baade fra Politikere og fra enkelte Skribenter, været fremsat Udtalelser, der kunde forstås som bestemte Tilbud. Jeg ved nu ikke, hvor megen Vægt man kan lægge paa saadanne Udtalelser, idet jeg for mit Vedkommende stiller mig noget tvivlende overfor, om der bag ved disse Ord og Tilbud staar en tilsvarende Villie paa det Sted, hvor Sagen skal afgøres; jeg føler mig ikke overbevist derom, jeg kunde i saa

Henseende fremføre Udtalelser af forskellige ærede Landstingsmænd, der synes at gaa i en noget anden Retning. Jeg for mit Vedkommende vil ikke udtale mig om dette Spørgsmaal, jeg mener, at vor Stilling dertil maa fremgaa af den Forhandling, der, naar man kommer saa vidt, maa finde Sted mellem dette Tings Flertal og Landstingets Flertal. Det samme gælder om Spørgsmaalet om, hvorvidt en Grundlovsændring bør foretages i et eller to Tempi, heller ikke om dette Spørgsmaal agter jeg at udtale mig, ogsaa der vil vor Stilling fremgaa af den Forhandling, der vil komme til at finde Sted mellem dette Tings Flertal og det andet Tings. Med Hensyn til Valgmaaden til Folketinget deler jeg den Anskuelse, at Forholdstalsvalgmaaden bør indføres, fordi den i og for sig er den retfærdigste, og fordi den ganske sikkert er den eneste Maade, hvorpaa dette Ting vil kunne faa et Fysiognomi, der nøjagtig svarer til Bevægelserne i de politiske Partiers Styrkeforhold ude i Landet. Jeg vil dog paa Forhaand erklære, at vor Stilling til Landstingets Sammensætning ikke er afhængig af, om det lykkes at gennemføre Forholdstalsvalgmaaden til Folketinget eller ikke.

Den højtærede Konseilspræsident har udtalt, at han ønskede at gaa Forhandlingens Vej og ikke Kampens Vej. Denne Udtalelse har slet ikke forbavset mig, den er nemlig i fuld Overensstemmelse med hele den Politik, som den højtærede Konseilspræsident nu i en Menneskealder har ført.

Maa jeg sige til den højtærede Konseilspræsident, at vi fra vor Side ere beredte paa ud fra de almindelige Synspunkter, jeg her har haft Lejlighed til at fremsætte at optage et loyalt Arbejde paa de Sager, der maatte blive os forelagte fra Regeringens Side.

Konseilspræsidenten (Berntsen): Efter at Ordførerne for de forskellige Partier og Grupper her i Salen nu have haft Ordet, finder jeg mig foranlediget til at gøre nogle Bemærkninger, dels for at give Tilsvaret til nogle af de Udtalelser, der ere faldne, dels for at klarlægge Ministeriets Stilling til den øjeblikkelige politiske Situation og derved forebygge, at nogen skal være i Tvivl herom. Allerførst vil jeg bringe min Tak til det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (J. C. Christensen) for den varme og uforbeholdne Tilslutning, han i Gaar udtalte til det nuværende Ministerium, en Udtalelse, der ikke